

Beretning afgivet af Sundheds- og Ældreudvalget den 0. april 2019

Udkast
til
Beretning
over

Forslag til folketingsbeslutning om behandlingsret inden for behandling af søvnløshed hos børn med adhd

[af Kirsten Normann Andersen (SF) m.fl.]

1. Politiske bemærkninger

[Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg] er optaget af at sikre, at børn og unge med søvnproblemer hjælpes bedst muligt og at medicinering søges begrænset mest muligt.

Børn og unge med søvnbesvær som følge af forskellige lidelser bliver imidlertid ofte medicineret, selvom Sundhedsstyrelsens Nationale Kliniske Retningslinjer understreger, at det er hensigtsmæssigt at begynde behandling med ikkefarmakologiske interventioner, og at brug af kugledyne alt andet lige er en langt mindre indgribende behandlingsform.

I forhold til bevilling af kugledyne er der adskillige eksempler på, at det ikke er tilstrækkeligt klart, hvornår der er tale om et behandlingsredskab, hvortil regionen har leverings- og betalingsansvaret, eller om der er tale om et hjælpemiddel efter serviceloven. Der har således været sager, hvor hverken kommunen eller regionen ser sig som ansvarlig for at levere eller betale kugledyne til den pågældende, og hvor det i sidste ende går ud over barnet eller den unge, der har et aktuelt behov for en kugledyne. Desuden er der i dag betydelig ventetid på konsultation hos en speciallæge med henblik på bevilling af en kugledyne. Disse forhold kan medvirke til, at der skabes ulighed mellem de familier, der er mindre bemedlet, og familier, der har mulighed for at afholde udgifter til en kugledyne, og dette finder [udvalget] særdeles uhensigtsmæssigt og uacceptabelt. [Udvalget] er også bekymret for, at disse snitfladeproblematikker i forhold til ansvar kommer borgeren til last, f.eks. fordi uklarhederne om regler og snitfladerne øger risikoen for, at børn og unge udsættes for alt for indgribende behandlingsmetoder som f.eks. medicinering, end der nødvendigvis er behov for.

[Udvalget] er opmærksom på Ankestyrelsens principafgørelse 94-15 om hjælpemidler - kugledyne - kædedyne - behandlingsredskab, hvoraf det bl.a. fremgår, at en kugledyne kan være et behandlingsredskab eller et hjælpemiddel. Afgørelsen heraf beror på, hvilke behov brugen af dynen skal afhjælpe og vil altid bero på en konkret og individuel vurdering af lidelsens karakter og omfang. Det fremgår desuden, at en kugledyne ikke kan bevilges som et hjælpemiddel alene med henblik på at undgå medicinsk behandling af barnet. Relevant medicinsk behandling uden væsentlig helbredsrisiko må derfor være afprøvet, før en kugle- eller kædedyne kan bevilges af kommunen efter reglerne om hjælpemidler. Det kan ikke kræves, at der er beskrevet og dokumenteret helt konkrete aktiviteter i dagligdagen, som barnet udfører bedre ved brug af en kugle- eller kædedyne. Dette skyldes, at det er en naturlig forudsætning for barnets mulighed for læring, udvikling, socialitet og trivsel, at barnet er tilstrækkeligt udhvilet. Praksisafgørelsen har desværre som konsekvens, at kommuner stort set kun bevilliger hjælpemidler som eksempelvis kugle- eller kædedyner, når barnet er udredt i børne- og ungepsykiatrien og har afprøvet medicinsk behandling.

På samme måde forudsætter de kliniske retningslinjer, at børn med søvnbesvær og med behov for hjælp til dette problem skal udredes i børne- og ungdomspsykiatrien. Konkret betyder det, at barnet både skal gennemgå udredningsforløb og eventuel behandling forud for, at barnet eventuelt kan afprøve en kugle- eller kædedyne. Da regionerne samtidig oftest gør gældende, at en kugle- eller en kædedyne er et hjælpemiddel og ikke et behandlingsredskab, er borgeren ofte henvist til kommunerne.

Det er en reel gordisk knude, som har som konsekvens, at uagtet de politiske hensigtserklæringer, så er praksis, at børn alt for ofte må modtage medicinsk behandling, før en ikke-medicinsk behandling kan iværksættes.

[Udvalget] har udvist en betydelig tålmodighed på dette område, men [udvalget] mener fortsat ikke, at det er rimeligt at efterlade børn og unge i situationer, hvor de på grund af det nuværende rigide system ikke stilles de nødvendige behandlingsredskaber eller hjælpemidler til rådighed. Dette bør der tages hånd om snarest.

[Udvalget] mener derfor, at der ikke fremadrettet på grund af uklarhed om leverings- og betalingsansvar bør kunne opstå tvivlstilfælde om, hvorvidt en kugledyne skal kunne bevilliges til børn og unge med søvnproblemer.

Derfor pålægger [udvalget] regeringen snarest at sikre, at det fremover bliver en ret at afprøve ikke-medicinske behandlingsredskaber forud for eventuel udredning og/eller medicinsk behandling, og således at den praktiserende læge kan ordinere et behandlingsredskab forud for henvisning til udredning med henblik på at afprøve mindre indgribende behandlinger, som eventuelt kan afhjælpe søvnproblemerne.

Forslaget indebærer således også, at ikke alle børn med søvnproblemer skal udredes og således heller ikke skal diagnosticeres, medmindre mindre indgribende behandling ikke har nogen effekt.

Forslaget vil som afledt konsekvens også lette presset på udredning af børn og unge i Børne- og Ungdomspsykiatrien.

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ved beretningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med politiske bemærkninger i beretningen.

2. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 4. oktober 2018 og var til 1. behandling den 9. november 2018. Beslutningsfor-

slaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundheds- og Ældreudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i [2] møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 1 bilag på beslutningsforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse om beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 4 spørgsmål til sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

P.u.v.

Liselott Blixt
formand